

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ НАУК

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЄВРОПЕЇСТИКИ

спеціальність _____ 052 «Політологія» _____

освітня програма (спеціалізація) _____ 052 «Політологія» _____

інститут, факультет _____ Інститут управління та права, Юридичний факультет _____

мова навчання _____ українська _____

Запоріжжя – 2019 рік

Робоча програма «Основи європеїстики» для студентів спеціальності 052 «Політологія»
освітня програма (спеціалізація) 052 «Політологія»

28 серпня 2019 рік. 15 с.

Розробник: Бабарикіна Н.А., старший викладач кафедри загальноправових та політичних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальноправових та політичних наук

Протокол від 28 серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри загальноправових та політичних наук

28 серпня 2019 рік _____ (Арабаджиєв Д.Ю.)

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 30 серпня 2019 року № 1

_____, 20__ рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) 052 «Політологія»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено навчальним планом		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 год. самостійної роботи студента – 5,4 год.	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		14 год.	
		Практичні	
		30 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		76 год.	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю:			
залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 36% до 64%.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сприяти формуванню у студентів знань про європейську інтеграцію, демократію та управління в ЄС, його структуру, демократичні принципи економічної, політичної та соціальної регуляції на наднаціональному та національному рівнях.

Завдання:

- оволодіти основними знаннями про інституціональний та політичний устрій ЄС, сферу державного управління та державної служби, система демократії та належного врядування в ЄС;
- дати знання про основні вимоги до захисту прав людини та основні критерії членства в ЄС;
- сформувати навички порівняльного аналізу та вивчення європейських демократичних принципів і засвоєння навичок у створенні демократичної системи управління в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

Загальні компетентності:

- визнавати міжнародні стандарти та принципи життєдіяльності;
- розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства та прояву соціально-економічних проблем на різних категоріях населення;
- знання в комунікативних технологій в формальному та неформальному спілкуванні з різними представниками органів державного та місцевого самоврядування, соціальними групами, представниками ЗМІ.

Фахові компетентності:

- знання про систему державотвоєрння;
- теоретичні та практичні аспекти суспільних відносин у процесі професійної діяльності;
- знання про об'єктів та суб'єктів соціально-політичної діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інституціональний та політичний устрій ЄС.

Тема 1. Європейська інтеграція як основа демократії та управління в ЄС.

Теорії європейської інтеграції. Мотиви євроінтеграції та цілі ЄС. Основні періоди становлення і розвитку ЄС. План Шумана. Роль Жана Моне у формуванні ЄС. Договірні-правова основа Європейського Союзу. Стовпи та символи ЄС.

Європейська інтеграція, Європейський Союз, Роберт Шуман, Жан Моне, Конрад Аденауер, засновницькі договори про ЄС, *acquis Communautaire*, спільний ринок, шенгенська зона, європейська валюта.

Тема 2. Структура управління в ЄС та основні європейські інституції

Інституційна та політична система ЄС. Європейські інститути: Рада Європи. Європейський парламент. Рада Європейського Союзу. Європейська комісія. Європейський суд з прав людини. Рахункова палата. Європейський економічний і соціальний комітети. Регіональний комітет. Європейський інвестиційний банк. Європейський центральний банк. Європейські агентства, їх функції в управлінні ЄС. Структурні фонди ЄС.

Рада Європи. Європейський парламент. Рада Європейського Союзу. Європейська комісія. Європейський суд з прав людини. Рахункова палата. Європейський економічний і соціальний комітети. Регіональний комітет. Європейський інвестиційний банк. Європейський центральний банк, президент Європейського Союзу, президент Європейського парламенту, голова Європейської комісії, Верховний представник Європейського Союзу із закордонних справ і політики безпеки, представник Європейської комісії в Україні.

Тема 3. Інструменти і принципи управління в ЄС

Копенгагенські критерії як основа членства в ЄС. Правова система ЄС, спільні правові документи: директиви, акти, постанови, рекомендації, думки. Європейська політика безпеки і оборони. Діяльність ОБСЄ. Європейська політика сусідства. Програма «Східне партнерство».

Копенгагенські критерії, спільні правові документи: директиви, акти, постанови, рекомендації, думки, європейська політика сусідства, програма «Східне партнерство», Зелені книги, Білі книги.

Тема 4. Захист прав людини як основи політичного управління в ЄС

Європейські інструменти сприяння демократії та правам людини. Моделі державного управління та місцевого самоврядування в країнах ЄС. Європейська політика проти дискримінації.

Права людини, Європейська зони правосуддя і безпеки, Європейський омбудсмен, Європейське поліцейське управління, моделі державного управління та місцевого самоврядування в країнах ЄС, принцип недискримінації.

Змістовий модуль 2. Система демократії та належного врядування в ЄС.

Тема 5. Економічна інтеграція та фінансове регулювання в ЄС.

Основні аспекти економічної інтеграції в ЄС: європейська економічна зона, економічний і валютний союз, митний союз, бюджет ЄС. Спільні економічні політики ЄС: Європейський фонд стабілізації, Енергетична Хартія, діяльність Європейського банку реконструкції та розвитку. Свобода підприємницької діяльності і підтримка бізнесу в ЄС.

Економічна інтеграція в ЄС, європейська економічна зона, економічний і валютний союз, митний союз, бюджет ЄС, Європейський фонд стабілізації, Енергетична Хартія, Європейський банк реконструкції та розвитку, свобода підприємницької діяльності.

Тема 6. Основні напрями європейської соціальної політики та соціального прогресу

Особливості європейської соціальної інтеграції. Соціальне партнерство і діалог в ЄС. Спільна європейська соціальна політика і стратегія зайнятості в ЄС. Європейська політика дій проти соціальної ізоляції громадян, бідності.

Соціальні стандарти в країнах ЄС, соціальне партнерство і діалог в ЄС, стратегія зайнятості в ЄС, соціальна інклюзія, Європейський соціальний фонд.

Тема 7. Європейське управління у сфері освіти, професійної підготовки та молоді

Пріоритети ЄС у сфері освіти та молодіжної політики. Болонський процес і формування Загальноєвропейського простору вищої освіти (ЕНЕА). Європейські освітні програми. Концепція освіти протягом всього життя (LLL) як пріоритетна у сфері європейської освіти. Розвиток молодіжної політики в ЄС.

Пріоритети ЄС у сфері освіти та молодіжної політики, Болонський процес, Загальноєвропейський простір вищої освіти (ЕНЕА), мобільність у сферах освіти та професійної підготовки, європейські освітні програми, концепція освіти протягом всього життя (LLL).

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Європейська інтеграція як основа демократії та управління в ЄС.	4
2	Структура управління в ЄС та основні європейські інституції.	4
3	Інструменти і принципи управління в ЄС.	4
4	Захист прав людини як основа політичного управління в ЄС.	4
5	Економічна інтеграція та фінансове регулювання в ЄС.	5
6	Основні напрямки Європейської соціальної політики та соціального прогресу.	5
7	Європейське управління у сфері освіти, професійної підготовки та молоді.	4
	Разом	30

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Європейська інтеграція як основа демократії та управління в ЄС.	10
2	Структура управління в ЄС та основні європейські інституції.	10
3	Інструменти і принципи управління в ЄС.	10
4	Захист прав людини як основа політичного управління в ЄС.	10

5	Економічна інтеграція та фінансове регулювання в ЄС.	12
6	Основні напрямки Європейської соціальної політики та соціального прогресу.	12
7	Європейське управління у сфері освіти, професійної підготовки та молоді.	12
	Разом	76

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100	100
10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано

85-89	добре	
75-84		
70-74	задовільно	
60-69		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

опорні конспекти лекцій, ілюстративні матеріали

14. Рекомендована література

Базова

1. Європейська соціальна політика і моделі соціального партнерства: навчально-методичний посібник// Н.Г.Діденко, І.Я.Тодоров, О.Р.Чугріна, О.К.Міхеєва; за заг. ред.. Н.Г.Діденко.- Донецьк: ДонДУУ, 2011.-219 с.
2. ЄС у кишені. Довідник з європейської інтеграції України. - К.: Представництво Фонду Конрада Аденауера, 2011.-74 с.
3. Соціальна політика і соціальне партнерство в ЄС: довідник / Н.Г.Діденко, І.Я.Тодоров, О.Р.Чугріна, О.К.Міхеєва / за заг. ред.. Н.Г.Діденко-Донецьк: ДонДУУ, 2012.- 250 с.

Допоміжна

1. Власть и управление в Европейском Союзе: организационные аспекты // Мировая экономика и международные отношения. – 2011.- № 6.- С.3-14
2. Діденко Н.Г. Державне управління і соціальне партнерство: актуальні проблеми теорії і практики: Монографія / Н.Г. Діденко - Донецьк: Видавниче підприємство «Східний видавничий дом», 2007. - 404 с.
3. Кордон М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2008.- 172 с.
4. Моделі і механізми регулювання євро регіонального співробітництва України: Монографія / За заг. ред. І.В.Артюмова, О.М.Ващук, О.М.Руденко. – Ужгород: МПП «Гражда», 2013. – 612 с. – (Серія «Євроінтеграція: український вимір»; Вип. 21).
5. Політика європейської інтеграції: Навчальний посібник / Під ред.. д.ф.н.,проф..В.Г.Воронкової.-К.: ВД «Професіонал», 2007. - 512 с.
6. Севастьянов А.М. Дискурс преодолення соціальної несправедливості: опыт Совета Европы. // Социум и власть.-2011.-№ 3 (31).-С.5-8.

7. Тодоров І.Я. Україна на шляху до європейської та євроатлантичної спільноти. Монографія. - Донецьк, 2006. – 268 с.
8. Філософія інтеграції: Монографія // за аг. ред.. В.Д.Бондаренка, Ф.Г.Ващука.- Ужгород: ЗакДУ, 2011.- С.254-342.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки імені Вернадського
<http://archive.nbuv.gov.ua/>